

GLUMAC, LIK, ULOGA NA PRIMJERU DRAME DAVIDA AUBURNA „Dokaz“

Ostrošić, Mirna

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:534907>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA KAZALIŠNU UMJETNOST
STUDIJ KAZALIŠNE UMJETNOSTI
SMJER: GLUMA I LUTKARSTVO

MIRNA OSTROŠIĆ

**GLUMAC, LIK, ULOGA NA PRIMJERU
DRAME DAVIDA AUBURNA**

„Dokaz“

DIPLOMSKI RAD

MENTOR:

red. prof. dr. art. Robert Raponja

SUMENTOR:

doc. art. Katica Šubarić

Osijek, 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja _____ potvrđujem da je moj _____ rad
diplomski/završni
pod naslovom _____

_____ te mentorstvom _____

rezultat isključivo mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku _____

Potpis

_____

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. O AUTORU.....	3
3. O DJELU.....	4
4. PROSTI BROJEVI.....	6
5. MARIE-SOPHIE GERMAIN.....	7
6. GLUMAC – LIK – ULOGA.....	10
7. DRAMATURŠKA ANALIZA DJELA.....	11
8. ANALIZA LIKA.....	14
9. RAD NA ULOZI.....	16
10. ANALIZA VREMENA I MJESTA RADNJE.....	20
11. ZAKLJUČAK.....	22
12. LITERATURA.....	23
13. IZVORI.....	23
14. SAŽETAK.....	24

1. UVOD

„Umjetnik, glumac je u najistinskijem smislu riječi biće koje je obdareno sposobnošću da vidi i iskusi stvari koje su za obične osobe nepoznate. Njegovo je pravo poslanstvo njegova čudesna pobuda u tome da prenese gledatelju kao neku vrstu otkrića, svoj osobni pogled na stvari onako kako ih on vidi i osjeća.“

Mihail Čehov

„Gluma je umjetnost proživljavanja života ljudskog duha uloge.“

K. S. Stanislavski

„Nikada nije bilo genija koji nije bio i pomalo lud.“

Aristotel

„Ah, kako je genijalcima blisko ludilo. Ljudi ih zatvaraju i vežu lancima ili im podižu spomenike.“

Denis Diderot

Matematika, kao i sve znanosti, nema ograničenja. Nema kraja istraživanjima, matematičkim dokazima, brojevima. Postoje i daleka bespuća matematike u koja se upuštaju rijetki, a koja ih možda neće nikada odvesti k cilju. Još uvijek postoje stvari koje se neuspješno dokazuju stoljećima i čiji dokaz je nemoguće dokazati. Matematičari se time bave cijeli svoj život, mnogi ne uspiju, a mnogi i zastrane, jer je vrlo lako izgubiti se u dubini i prostranstvu koje matematika nudi. Kao osoba koja se u matematici nije pronalazila, koja je sjedila kod svoje kume, matematičarke, na instrukcijama tijekom srednje škole, začudila sam samu sebe zanimanjem za baš to i ovaj dramski tekst. Pročitala sam ga na trećoj godini studija u sklopu teorijske nastave i jako mi se svidio. Ne samo zbog matematike i dokaza koji je motiv za

dogadanja, već i zbog odnosa između oca i kćeri, matematičara. Fascinirala me ta tanka granica između genijalnosti i ludosti koja mi je oduvijek neizmjerljivo zanimljiva u ljudi. Osim o tome, ovo djelo progovara i o položaju žene u muškom svijetu znanosti. Žena kao da je ovdje netko od koga se ne očekuje ništa veliko, osobito ako nije završila fakultet, iako ima genijalnosti u sebi. Samu sebe pita je li zaista naslijedila tu genijalnost od oca matematičara koji je izumio matematičke tehnike, te dao svoje doprinose trima matematičkim poljima, bio sjajan profesor, ali je naposljetku izgubio zdrav razum. Je li naslijedila tu bolest s kojom se on borio? Sada razgovara s njim i jasno ga vidi, tjedan dana nakon njegove smrti. Postoji i to nešto nerealno u ovom komadu kao što je komunikacija s bliskim umrlima koja nam daje uvid u onostrano i pomaže nam u pronalasku sebe i načina kojim se mirimo s gubitcima.

Drama je potresna, majstorski je napisana, posebice je živahan dijalog. Igranje uloge djevojke Catherine, upoznavanje s baš ovim likom, predstavljalo mi je veliki izazov, zahtijevalo je puno vještine, zanata i znanja. To je maestralna uloga. Catherine je pomaknuta od realnosti, nalazi se u bunilu nakon očeve smrti, hoda po rubu stvarnosti i zdravog razuma, ali koliko je osjetljiva toliko je i snažna u isto vrijeme. Punokrvan je dramski lik kojeg otkrivam i s radošću upoznajem kako bih ga mogla proživjeti, otjeloviti te igrati, osvijestiti ga kroz sedam nivoa (tjelesni, emotivni, nominativni, normativni, nivo priče, teorijski i duhovni).

2. O AUTORU

David Auburn, američki dramatičar, rođen je 1969. godine u Chicagu, u državi Illinois. Odrastao je u Ohiju i Arkansasu. Na sveučilištu u Chicagu 1991. diplomirao je engleski jezik. Otkrio je svoju strast prema kazalištu kada je počeo pisati za kazalište svog sveučilišta. Usavršavao je pisanje u Los Angelesu u produkcijskoj kompaniji Stevena Spielberga te u New Yorku na Juliardovom programu za pisanje. Dobitnik je stipendije Guggenheim, nagrade Helen Merrill za pisanje i nagrade Joseph Kesselring 2000. godine koja se dodjeljuje dramatičaru čiji dramski tekst najviše obećava, a to je upravo bio „*Dokaz*“, objavljen 2000. godine. Ta je njegova drama nagrađena i Pulitzerovom nagradom za dramu 2001. godine, a istoimena predstava, koja je igrala na Broadwayu, nagrađena je iste godine nagradom Tony za najbolju predstavu, zatim nagradom Drama Desk za najbolju novu predstavu i najbolju predstavu koju dodjeljuju njujorški dramski kritičari. Tada je imao samo trideset godina. Napisao ju je za svog boravka u Londonu. Dramu je prilagodio filmu koji je snimljen 2005. godine. I ostale njegove drame doživjele su uspjehe na Broadwayu, a napisao je i još dva scenarija za film. Napisao je nekoliko kratkih drama objedinjenih pod nazivom „*Peti planet i druge drame*“. Režirao je nekoliko predstava drugih autora. Trenutno živi na Manhattanu u New Yorku. Ima ženu i dvije kćeri, baš kao i lik iz njegove drame „*Dokaz*“.

3. O DJELU

Drama je postala popularna odmah nakon objavljivanja. Djelo progovara o odnosu između roditelja i djece, o ljubavi, ali i posvećenosti i predanosti vlastitoj karijeri. Dovodi u pitanje uspjeh i zašto ga je oduvijek teže priznati ženi nego muškarcu. Priča prati mladu Catherine, Robertovu kći, a on je nedavno preminuli matematički genij i profesor na sveučilištu. Catherine se našla na životnoj raskrsnici. Nakon očeve smrti Catherine pokušava shvatiti je li od oca naslijedila ludost ili genijalnost. Nastoji razabrati gdje se nalazi granica između te dvije krajnosti. Ona se brinula o ocu kada je bio bolestan. Na pogreb dolazi njezina starija sestra Clare koja je imala drugačiji odnos s ocem i koja ne živi s njima u kući u Chicagu, već u New Yorku i bavi se svojim životom, karijerom, budućim suprugom. Pokušava joj pomoći, no njih dvije se ne razumiju. Nakon očeve smrti u kuću dolazi mladi matematičar, Harold, koji radi na sveučilištu na kojem je radio njezin otac, njegov mentor i profesor. Harold pregledava očevu ostavštinu, stotinu ispisanih bilježnica. Traži moguća profesorova otkrića i matematičke dokaze. Shrvana Catherine u jednom se trenutku nađe u zagrljaju pažljivog i empatičnog Harloda. Konačno mu ona otkrije dokaz. Naslov drame odnosi se na taj dokaz i na središnje pitanje komada: može li Catherine dokazati autorstvo dokaza?

Sam autor govorio je o svom djelu u jednom intervjuu sveučilišta na kojem je i sam studirao. Oni su postavljali njegov komad, a on im je čak dao i bilješke koje je radio za vrijeme pisanja drame. U tim bilješkama iznesene su sve priče likova i njihove obiteljske povijesti. Čak su imali bilješke i o Catherininom majci koju nikad ne vidimo u predstavi, s konturama njezine pozadine, tako da su mogli popuniti eventualne praznine za likove. Autor kaže da mu je okruženje sveučilišta pružilo fizičko određenje mjesta radnje u drami, da ga je baš takvim opisao, kao što ga je inspirirala intelektualna kultura sveučilišta, studenti koji lutaju po knjižarama, priče o njihovim nevjerojatnim akademskim talentima. Kaže i kako mu je ta ista sveučilišna kultura opremila akademsko samopouzdanje i uvjerenje što mu je i omogućilo da piše o temama o kojima je na početku malo znao. Kao student je naučio da može o svakoj temi naučiti dovoljno kako bi mogao o njoj polemizirati i razgovarati, ne nužno kao stručnjak, nego kako bi mogao sudjelovati u razgovoru. Shvatio je da ako čita prave knjige, razgovara s pravim ljudima, postavlja prava pitanja, postaje druga osoba. Smjestio je radnju drame na čikaško sveučilište na kojemu je i sam studirao. U pisanju drame inspirirala su ga sjećanja na studentske

dane. Prije no što je započeo pisati „Dokaz“ proučavao je i čitao matematičke radove kao i biografiju jednog znamenitog matematičara. Zamolio je i matematičare da kritiziraju njegov rad. Oni su to prihvatili, zvali su ga na intervju, a dio predstave je izveden na institutu za matematičke znanosti njujorškog sveučilišta gdje je održan panel ženskih matematičarki, raspravljale su o seksizmu i pristranosti u svojoj profesiji.

„Interes matematičara u predstavi bio je jedna od najsretnijih stvari koje se trebaju dogoditi.“

David Auburn

4. PROSTI BROJEVI

Prosti brojevi su brojevi koji su djeljivi samo s jedan i sa samim sobom. To su brojevi: 2, 3, 5, 7, 11, 13, itd. Od prostih brojeva sastavljeni su svi ostali brojevi pa je nevjerovatno da do danas matematika o njima zapravo ne zna ništa. Neke životinje žive prema principu prostih brojeva. To su ose, ptice i cvrčci, od kojih se jedna vrsta svake godine skriva pod zemljom različit broj godina, ali je to uvijek prosti broj. Tako zbunjuje svoje prirodne neprijatelje i onemogućuje ih da ih istrijebe. Prosti brojevi su zapisani i u našem genetskom kodu. Svaki čovjek ima 23 kromosoma, a broj 23 je prosti broj. Broj 23 pojavljuje se tijekom povijesti, provlači se kroz Shakespeareove drame, Cezar je bio izboden 23 puta, provlači se kroz filmove, znanost, sport. Stari Kinezi su tvrdili da svaki broj nosi svoju seksualnost. Parne brojeve su smatrali ženskima, a neparne muškima, a proste brojeve najmuževnijima jer su nedjeljivi.

Prvi poznati zapisi o prostim brojevima potječu iz Pitagorine škole, a oko 300. godine prije Krista Euklid je u svojim *Elementima* tvrdio da postoji beskonačan broj prostih brojeva. Sto godina kasnije Erastoten je razvio prvi algoritam za traženje prostih brojeva, tzv. Erastotenovo sito koje je do današnjeg dana ostalo najučinkovitiji način izračunavanja prostih brojeva manjih od tisuću. Iduće otkriće dogodilo se tek početkom 17. stoljeća u obliku dvaju Fermatovih teorema, „posljednjeg“ i „malog“, no oni su mogli tek otkriti neke veze među poznatim prostim brojevima. Carl Friedrich Gauss posvetio je cijeli svoj život prostim brojevima. U jednom od svojih pisama mladiću pod imenom Antoine-August Le Blanc, za koga se poslije ispostavilo da je žena, da je to zapravo Sophie Germain, poručio je da će svakih petnaest slobodnih minuta posvetiti računanju prostih brojeva u nizu od tisuću brojeva. Procjenjuje se da je do kraja života pronašao sve proste brojeve do broja tri milijuna. Sophie Germain je otkrila da postoje prosti brojevi koje je moguće zapisati kao zbroj druga dva prosta broja i jedan. Te brojeve danas nazivamo Germaninim prostim brojevima.

Unatoč svim otkrićima, matematičarima i svom njihovom trudu, prosti su brojevi ostali najveća neriješena matematička zagonetka. Svijet danas navodno poznaje i glazbu, slikarstvo i riječi po principu prostih brojeva. Oni nastaju transponiranjem neuhvatljivih nizova prostih brojeva u note, krivulje i slova. Čak i ako ne razumijemo proste brojeve, koristimo ih poprilično mnogo. Oni su, zbog svoje nepredvidljivosti, postali temelj kriptografije odnosno šifriranja bilo

koje vrste. Svaki put kada koristimo bankomat ili plaćamo karticom internetski, oslanjamo se na proste brojeve jer oni čuvaju našu sigurnost.

5. MARIE-SOPHIE GERMAIN

Marie-Sophie Germain je uzor glavnoj junakinji drame, Catherine. Ona kaže kako je o njoj puno čitala. Otac joj je poklonio knjigu o njoj i u drami ona ju čak citira. Catherine vjeruje kako je jednom davno, kada žene nisu niti smjele ići u školu i baviti se znanostima i matematikom, jedna žena ipak uspjela napraviti mnogo za matematiku, pa je tako i puno godina kasnije, premda je doživljavala osude i predrasude, i ona napravila veliku stvar za matematiku. Tako je i meni postala zanimljiva priča mlade Francuskinje pa sam ju proučila kako bih se dodatno približila liku kojeg igram.

Sophie Germain rođena je 1. travnja 1776. godine u Parizu, kao srednja kći trgovca svilom. Kad je imala trinaest godina pročitala je *Povijesti matematike* Jean-Etiennea Monticulea i ostala doživotno fascinirana pričom o Arhimedu i legendom o njegovoj smrti. On je bio toliko zadubljen u rješavanje geometrijskih problema u pijesku da je odbio odgovoriti na pitanje rimskog vojnika te je zbog toga pogubljen. Koliko matematika mora biti zanimljiva kada se u nju čovjek može toliko zadubiti da čak izgubi i glavu. Ta je misao zagolicala Sophie i ona je odlučila postati matematičarka. Živjela je u vrijeme kada je formalno obrazovanje ženama bilo nemoguće, a znanost je bila vrlo popularna. Koliko su žene smatrane manje inteligentnim bićima dovoljno govori jedna bizarna knjiga pod nazivom *Filozofija Sir Isaaca Newtona za dame* u kojoj je Newtonova teorija prilagođena ženama, odnosno predložena kao dijalog markize i njezinih udvarača. No Sophie je Newtona čitala u originalu, učila je teoriju brojeva i diferencijalni račun, latinski i grčki. To se nije sviđalo njezinom ocu pa joj je oduzeo odjeću, svijeće i grijanje kako bi ju odgovorio od učenja matematike. No ona je i dalje učila, iako je bila prljava i gola, i nije odustajala od matematike. Njezin je njezin otac morao popustiti te ju je ipak uzdržavao do kraja života. Godine 1794., kada je imala osamnaest godina, otvorena je u Parizu škola za muškarce u koju žene nisu imale pristup, danas je to jedna od vodećih svjetskih znanstveno-obrazovnih ustanova. Sophie je preuzela identitet studenta Antoine-Augusta Le Blanca, on je napustio školu i Pariz bez znanja svojih profesora pa su mu napravili skripte s

predavanja. Tako je Sophie učila i na temelju tih skripti napisala je jedan od svojih prvih radova te ga poslala profesoru. On je bio oduševljen originalnošću i domišljatošću rada te se počeo raspitivati o autoru. Kada je otkrio pravi identitet tog studenta postao je Germainin zaštitnik i mentor. Usprkos tomu što ju je vodio profesor, dobila je samo parcijalno obrazovanje i nikada nije dobila formalnu naobrazbu kakvu je željela. Pisala je još jednom matematičaru s kojim je konačno surađivala te je on čak uključio njezina otkrića u svoju teorijsku knjigu, a izbor iz tih pisama kasnije je i objavljen u njezinoj knjizi. Ohrabрила se te je nastavila proučavati matematičke probleme od kojih joj je najzanimljiviji bio, tad još nedokazan, *Posljednji Fermatov teorem*. Uspjela je dokazati samo pola tog teorema koji su joj kasnije priznali, ali je pokazala da teorem vrijedi za proste brojeve, izmijenila ga te otkrila proste brojeve koje kada udvostručimo i dodamo jedan dobijemo još jedan prosti broj. Ti su brojevi kasnije nazvani *Germanini prosti brojevi*. Odlučila je to otkriće podijeliti s Gaussom, ali se bojala da ju zbog spola i mladosti, a imala je tada samo dvadeset godina, Gauss neće ozbiljno shvatiti pa je opet preuzela stari pseudonim. Tako se potpisujući dopisivala se pet godina s Gausom. Danas je ta prepiska jedna od najpoznatijih u povijesti matematike. Gauss je bio oduševljen tim mladićem, hvalio ga je kolegama, a njezin pravi identitet otkrio je tek oko 1806. godine, za vrijeme francuske okupacije Gaussova rodnog Braunschweiga. Ona je, zabrinuta za njegovu sigurnost, zamolila zajedničkog prijatelja i generala, za intervenciju. On je spasio Gaussu život, ali mu je i otkrio kako svoj život duguje gospodinu Le Blancu koji je zapravo gospođica Sophie Germain. Gauss je bio oduševljen. Napisao joj je, a to i Chaterine citira u drami,:

„Sklonost prema tajanstvu brojeva iznimno je rijetka, ali kada osoba onog spola koji se, prema našim običajima i predrasudama, mora susresti s beskrajno više poteškoća nego muškarci kako bi se upoznala s tim trnovitim istraživanjima, ipak uspije prodrijeti u najopskurnije dijelove toga, onda nesumnjivo posjeduje najplemenitiju hrabrost, vrlo izniman dar i nadmoćan um.“¹

Prestali su se dopisivati 1808. godine. Sophie se prijavila kasnije na natječaj za teoriju elastičnih površina. Jedino je ona i sudjelovala u natječaju, no njezin rad nije dobio nagradu jer svoju hipotezu nije izvela iz principa fizike jer nije poznavala detaljnu diferencijalnu analizu. Njezin je rad ipak donio važne novosti, a njezin prvi mentor ispravio je pogreške u računici i

---

¹ David Auburn, *Dokaz*, Biblioteka Mala scena, Zagreb, 2004., 16.str.

došao do jednadžbe, rok je produljen za još dvije godine i ona je opet bila jedina koja se na njega javila. Opet nije izvela sasvim točnu derivaciju jednadžbe iz zakona fizike, ali je za taj rad barem dobila službenu pohvalu. Natječaj je ponovno otvoren 1815. godine, a ona je još jednom pokušala i postavila temelje teorije elasticiteta. Usprkos računskim pogreškama, institut je ocijenio da njezin rad zaslužuje nagradu koja je bila kilogram zlata. Sophie se, na opće razočaranje, nije pojavila na dodjeli nagrade. Navodno je bila razočarana jer povjerenstvo nije u potpunosti cijenilo njezin rad te zbog toga što joj znanstvena zajednica nije iskazivala dužno poštovanje. Bila je ljuta jer žene nitko nije shvaćao ozbiljno. Kada je ona pokušala riješiti problem, on nije bio tako važan sve dok se njezinog rada nisu dokopali drugi, s boljom naobrazbom i vezama, a ona je tada bila izbačena iz rasprave. Tako je tvrdila. Bez obzira na sve ovo, nastavila se baviti matematikom i filozofijom. Ponovno se počela dopisivati s Gaussom koji je potaknuo Sveučilište u Gottingenu da joj uruči počasnu diplomu, no prije no što se svečanost održala, Sophie Germain je 27. lipnja 1831. godine umrla od raka dojke u Parizu. U smrtovnici pod rubrikom zanimanje nije pisalo ni matematičarka, ni znanstvenica, već rentijerka. H. J. Mozans napisao je 1913. :

„Sophie Germain je sigurno jedna od najvećih žena francuske znanosti, no diploma joj nikada nije priznata, niti se njezino ime nalazi među 72 imena ugravirana na Eiffevom tornju... i to iz istog razloga zbog kojeg nije bila podobna ni za članstvo u Francuskoj akademiji: - bila je žena.“²

Danas jedna pariška ulica nosi njezino ime, kao i Germanin krater na Veneri. Tužno je da jedna toliko velika i važna ličnost nije uvažena samo zato što je žena, ali su, naravno, njezina otkrića iskorištena za daljnja istraživanja u matematici. Napravila je puno za znanost, matematiku i žene znanstvenice. Zato je ona zanimljiva kao inspiracija matematičarkama, znanstvenicama, ženama, piscima, dramaturzima i konačno glumicama. Zasigurno mogu tvrditi da jednoj jest.

---

2 David Auburn, Dokaz, Biblioteka Mala scena, Zagreb, 2004., 18.str.

6. GLUMAC – LIK – ULOGA

Ovaj dramski tekst prepoznala sam na trećoj godini studija, odabrala sam ga za uprizorenje za svoj diplomski rad. Javila sam se mentoru s prijedlogom i on se brzo složio. Potom smo razmišljali o podjeli uloga. Dugo smo tražili glumca koji bi odgovarao ulozi oca Roberta. Konačno smo se odlučili za Igora Goluba iz Kazališta Virovitica te se tako odlučili i za koprodukciju s kazalištem, što mi je posebno drago jer ću dobiti mogućnost zaigrati na pravoj sceni i igrati predstavu više od jednog puta. Za ulogu matematičara Hala odabrali smo studenta s druge godine Silvija Švasta, a za ulogu sestre Clare odabrala sam svoju kolegicu s klase Annu Jurković. S vremenom, zbog različitih okolnosti, promijenila se glumačka postava. Clare će igrati Sara Lustig, a Harolda Goran Vučko, glumci Kazališta Virovitica. Godinu dana prije premijere, počeli smo raditi. Prvo smo se sastajali na čitaćim probama, analizirajući tekst razjasnili sve radnje, događaje, odnose, htijenja i ciljeve likova. Jasno smo odredili žanr. To je suvremena drama. Scene retrospekcija vraćaju nas u prošlost i objašnjavaju motive djelovanja, produbljuju odnose i čine priču bogatijom. Autor je odredio vrijeme i mjesto radnje, i u tome smo ga slijedili. Zahtjevnost glavne uloge Catherine očituje se u brojnim fizičkim, emotivnim i duhovnim radnjama koje joj je autor zadao. David Auburne vodi svoju junakinju kroz depresivna stanja, što zbog gubitka oca, što zbog odustajanja od studiranja, što zbog mogućnosti da izgubi mjesto stanovanja, a s druge strane daje joj odlike izdržljive, uporne, pronicljive osobe koja s matematičkom preciznošću vivisekira dramske situacije iz kojih izrasta kao suptilna, plemenita i snažna mlada žena.

7. DRAMATUŠKA ANALIZA DJELA

LIKОВИ:

Catherine

Robert

Harold

Clare

Drama ima dva čina. Prvi čin ima četiri prizora, a drugi čin pet.

Događaj prvog prizora prvog čina: Pojavljivanje očevog duha i sprječavanje Halovog uzimanja njegove bilježnice.

Catherinine radnje u prvom prizoru prvog čina: odbijanje rada, branjenje, propitkivanje oca o bolesti, traženje logike, razotkrivanje, odbijanje mladog matematičara i njegovog rada u kući, uvjeravanje da nema ničeg važnog među radovima, proučavanje Hala, provociranje, napadanje, povjeravanje, pretraživanje ruksaka, povlačenje, napadanje, tjeranje, zvanje policije, smirivanje

Događaj drugog prizora prvog čina: Clareino preispitivanje Catherininog psihičkog i fizičkog stanja te planiranje sprovoda.

Catherinine radnje u drugom prizoru prvog čina: izbjegavanje sestre i razgovora, provociranje, obijanje, branjenje, izvlačenje, opisivanje događaja prošle večeri, uvjeravanje, odbijanje odlaska u New York, napadanje sestre, optuživanje

Događaj trećeg prizora prvog čina: Catherininino i Halovo zbližavanje.

Catherinine radnje u trećem prizoru prvog čina: postupno otvaranje i povjeravanje, proučavanje, propitkivanje Hala, šarmiranje, testiranje, zbližavanje, ispričavanje, ohrabrivanje, zavođenje, provociranje, priznavanje simpatije prema Halu, ljubljenje

Događaj četvrtog prizora prvog čina: Catherinino saznanje o Clareinim planovima za nju i kuću te otkrivanje dokaza i Catherinino priznanje o autorstvu istog.

Catherinine radnje u četvrtom prizoru prvog čina: davanje ključa, izbjegavanje preseljenja, napadanje sestre, branjenje, promatranje Hala i njegove reakcije na pronađeno, priznanje autorstva

Događaj prvog prizora drugog čina: Catherinina odluka o povratku na fakultet zbog očevog dobrog psihičkog stanja i upoznavanje Hala i Catherine.

Catherinine radnje u prvom prizoru drugog čina: briga za oca, priznanje povratka na fakultet i selidbe, uvjeravanje, upoznavanje s Halom, promatranje Hala i oca, tješjenje oca, dogovaranje izlaska

Događaj drugog prizora drugog čina: Nesporazum oko autorstva pronađenog i napisanog dokaza.

Catherinine radnje u drugom prizoru drugog čina: uvjeravanje, napadanje Hala

Događaj trećeg prizora drugog čina: Clareino predavanje dokaza Halu.

Događaj četvrtog prizora drugog čina: Očev ponovni slom nakon dobrog razdoblja i Catherinino ponovno posvećivanje ocu.

Catherinine radnje u četvrtom prizoru drugog čina: pronalazak oca, pokušavanje da ga uvede u kuću, zanimanje za njegov rad, izbjegavanje čitanja rada, čitanje, smirivanje oca i uvođenje u kuću

Događaj petog prizora drugog čina: Catherinin ponovni susret s Halom i dokazom te Halovo priznanje i ispričavanje Catherini.

Catherinine radnje u petom prizoru drugog čina: opraštanje od kuće, provociranje sestre, izbjegavanje Hala, odbijanje, napadanje, branjenje, povjeravanje, popuštanje

Svaki od prizora podijelila sam na odlomke. Oni pomažu boljem snalaženju na sceni i omogućuju mi uvijek znati što radim, čak i ako se neki dio preskoči, ako zaboravimo tekst uvijek možemo nastaviti s idućim odlomkom i nećemo biti izgubljeni. Tako je predstava dobro analizirana i dobro organizirana. Kao glumica osjećam se sigurnije na sceni znajući koji odlomak ide za kojim, odigram jedan i pažnja mi potom prelazi na sljedeći odlomak. Moj lik i uloga u životu drame ima niz prepreka s kojima se susreće i svaka od njih stvara zadatak i radnju koja je potrebna da bi se svladala, baš kao u životu.

„Čovjek u svakom trenutku svog života nešto hoće, nečemu teži, nešto pobjeđuje. Pa ipak, ako je njegov cilj značajan, on često ne uspijeva za cio svoj život završiti ono što je započeo. Velike, svjetske, općečovječanske zadatke ne rješava samo jedan čovjek, nego pokoljenja i vjekovi.“³

---

3 K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 146.str

8. ANALIZA LIKA

Još za vrijeme čitaćih proba analizirali smo likove koje smo trebali osmisliti, organizirati im radnje, uobličiti iste, te igrati.

CATHERINE: mlada, dvadeset pet joj je godina, kći je matematičkog genija, pokojna su joj oba roditelja, ima sestru Clare s kojom se ne razumije i nema dobar odnos, požrtvovna je, pametna, inteligentna, pomalo nesigurna, vidi duh svog pokojnog oca, on je njena uobrazilja jer ga ne vidi nitko osim nje pa se pita je li to normalno; duhovita je, stoga i privlačna, pomalo iscrpljena, brižna, osjećajna, pažljiva, depresivna nakon očeve smrti, potištena, pomalo nepovjerljiva, odlučna, uporna u dokazivanju, zna biti uzrujana i sarkastična, osjetljiva, ali pravedna.

Catherine je željela završiti fakultet i postati matematičarka, no žrtvovala se i posvetila njegovanju bolesnog oca. Prekinula je fakultet i vratila se u roditeljski dom. Nije željela oca smjestiti ni u kakvu ustanovu jer je vjerovala da će ocu u njihovoj kući biti bolje. Paralelno s brigom za oca, pisala je dokaz prostih brojeva koji je započela još kad je bila na fakultetu. Bila je uporna u tome i napravila je nešto nevjerovatno, došla je do dokaza za proste brojeve te ga izvela na četrdeset stranica jedne bilježnice koju je zaključala i nije ju nikome pokazala sve dok nije stekla povjerenje i zblížila se s očevim bivšim studentom, doktorom matematike Haroldom Dobsom. Nakon strastvene noći i stečenog povjerenja odlučila je Halu povjeriti dokaz. Na žalost, nisu joj vjerovali da je ona autor. Svim silama svoga bića pokušala ih je uvjeriti da je ona to napisala, no nije uspjela i to ju je silno uzrujalo, povrijedilo i naizgled slomilo. Posumnjala je da je, osim genijalnosti, naslijedila i očevu ludilo. Doznajemo, retrospektivno, kako je brinula za oca i kako je upoznala Hala.

Catherinina sestra Clare dolazi na očev pogreb i zatekne Catherine u neredu. Na svoj se način započinje brigu o njoj. Organizirala je karmine, prodala kuću u kojoj je Catherine živjela s ocem, no nije joj to prije to najavila. Odlučila je odvesti Catherine sa sobom u New York jer je bila uvjeren da je nesposobna sama brinuti o sebi. Nisu bliske i Clare ne zna kako bi joj drugačije pomogla. Kad sazna sestrine namjere, Catherine se ne može načuditi agresivnosti i odlučnosti svoje sestre, na nju se naljuti, ne razgovara s njom neko vrijeme i leži u krevetu tjedan dana, to Clare izludi. Konačno ju spakira i pripremi za preseljenje u New York. U

međuvremenu Hal od Clare traži bilježnicu s dokazom, ona mu je i preda. Nakon što ju je analizirao s matematičarima i ocijenio da je to dokaz koji je Catherine napisala, pojavljuje se prije njihova odlaska na vratima kuće. Catherine se pomirila s činjenicom da odlazi, no nije sretna pa i dalje izluđuje sestru koja se hitno mora vratiti u New York. Hal priznaje Catherine da njezin dokaz ima smisla, ispriča se i kaže kako vjeruje da je ona autorica dokaza. Catherine je još uvijek povrijeđena i ljuta jer joj u početku nije vjerovao. Gruba je prema njemu, ali konačno popušta i počne mu pobliže objašnjavati dokaz.

9. RAD NA ULOZI

„...trudite se uvijek opravdati postupke i radnje koje izvodite na pozornici svojim „kad bi“ i datim okolnostima. Samo u takvom stvaralaštvu moći ćete dokraja zadovoljiti svoje osjećanje istine i povjerovati u nepatvorenost svojih proživljavanja. Taj proces nazivamo procesom opravdavanja.“⁴

Važno je moći opravdati svoj lik i njegove postupke te sve radnje koje se izvode na sceni.

„...scenska radnja mora iznutra biti opravdana, logična, postupna i moguća u stvarnosti.“⁵

„Na pozornici treba djelati. Radnja, aktivnost – na tome počiva dramska umjetnost, umjetnost glumca. Sama riječ „drama“ na starogrčkom znači „radnja koja se zbiva“.“⁶

Stvarajući ulogu glumac uvijek ide od sebe i svog habitusa koji prilagođava i dodaje mu neke nove osobine, zavisno o liku koji igra. Može mijenjati način hodanja, kretanja, brzinu, vještinu, glas, govor, izgled, dodavati različite karaktere liku, maštati o tome kakav bi on bio prema onome kako ga je autor upisao.

„Ma o čemu maštali, ma što proživljavali u zbilji ili mašti, vi ćete uvijek ostati ono što jeste. Nikada ne gubite samoga sebe na sceni. Uvijek djelajte u svoje ime kao čovjek – glumac. Od sebe se ne da nikamo pobjeći. Ako se odrekemo svoga ja, izgubit ćemo osnovu, a to je najstrašnije. Gubitak sebe na sceni je onaj trenutak poslije kojeg odjedanput prestaje proživljavanje i nastaje izigravanje. Stoga, ma koliko dugo igrali, ma što prikazivali, uvijek, bez ikakvog izuzetka, morate koristiti vlastito osjećanje! Pogaziti taj zakon isto je što i ubiti lik koji glumac igra, lišiti ga treperave ljudske duše koja jedina može podariti život mrtvoj ulozi.“⁷

---

4 K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 157.str

5 K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 61.str

6 K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 53.str

7 K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 208.str

U potpunosti se slažem s ovom izjavom Konstantina Stanislavskog. Ne treba ići daleko od sebe, samo u sebi, svojem tijelu i sposobnostima, pronaći ćemo sve što može poslužiti u kreiranju i obogaćivanju uloge koju igramo. Tako ni ja nisam odlazila od sebe i svog habitusa. Poradila sam na ponašanju, držanju tijela, proučavala stanje u kojem se Catherine nalazi, što znači biti u depresiji, što znači proživjeti smrt nekog od roditelja. Mogla sam se poistovjetiti s tim. Koristila sam se i emotivnim pamćenjem za neke određene situacije koje sam igrala. Emotivno pamćenje je glumčevo bogatstvo i sve što prođemo u životu tako možemo iskoristiti za svoje uloge. To glumca može obogatiti. Smatram da glumac treba puno promatrati život. I to život u gradu i na selu i svaki mogući život s kojim se susretne, tako obogaćuje raspon svojih uloga. Ljudi koje upoznajemo mogu nam biti inspiracija za likove i njihove karaktere te karakterne osobine. Nije zgorega proučavati i psihologiju jer nam neka stanja i situacije tako postaju jasniji i bliži, možemo ih bolje razumjeti i prikazati. Polako sam gradila ulogu Catherine.

„Glumac uzima iz pravog ili zamišljenog života sve što on može čovjeku dati. Ali svi dojmovi, strasti, uživanja, sve ono što drugi žive za sebe, pretvara se kod njega u građu za stvaralaštvo.“⁸

Najvažnije u igri na sceni mi je bilo znati koju radnju obavljam, što želim, s kim sam u kakvom odnosu, biti svjesna situacije i biti prisutna u tom trenutku u tom prostoru svjesna svega što se događa. Tada se ne potkradaju pogreške, iskrena sam i najbolje doživljavam osjećaje koji se samo otvaraju.

Najviše me mučilo hoću li biti dovoljno glasna jer sam se prije no što sam stala na pravu scenu i na početku više bavila iskrenošću i govorila sam puno privatnije i tiše i to mi se činilo bolje i iskrenije. Tako sam zapravo dobila na iskrenosti i vjerodostojnosti te na emociji, a kasnije sam u procesu to polako pojačavala, dodavala glasnoću i jasnoću kako bih bila razumljiva i glasna i kako bi me publika na velikoj sceni čula. S tim sam se posebno bavila jer mi je bilo važno da me svi čuju, a da ne izgubim jasnoću i mekoću, iskrenost i upućenost. Profesor, mentor i redatelj predstave, savjetovao mi je da ne idem u privatni govor i na to sam nastojala paziti.

---

⁸ K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989., 225.str

U prostoru sam se pozabavila i glasovnim konstantama koje smo učili na tehnici glume: glasnost, intenzivnost, intonacija, tempo i ritam. Nekada mi je puno pomagala intenzivnost u izražaju i namjeri, nekada glasnost. Vrlo važan je bio tempo i ritam. Već smo na čitaćim probama odredili promjene tempa i kontraste u ritmu u duo scenama. Razjasnili smo tko kako govori i zašto. Kasnije smo to organizirali u prostoru. Primijetila sam da je tempo ovdje vrlo važan kako ne bismo odužili, kako ne bi bilo dosadno i kako bi scene lijepo slijedile jedna iz druge. Tako su mi bile važne i govorne figure: usporedba, kontrast i gradacija (klimaks i antiklimaks). Većinu sam odredila još na čitaćim probama, a kasnije su postajale sve prirodnije. One su tu kako bismo govorili misli, a ne rečenice, kako bi bilo jasno što govorimo.

U stvaranju uloge pomogle su mi i psihološke geste Michaela Chekova. Pogotovo psihološka gesta zatvaranja kad sam igrala situacije u kojima sam povrijeđena, povučena, potištena, ljuta, u kojima se povlačim u sebe. Zamislila sam si i psihološku gestu grljenja u nekoliko trenutaka kad sam igrala prvu scenu drame, scenu s ocem u kojoj je on duh i gdje se ni jednom ne dodirujemo. U dubini duše željela sam ga zagrliti pa sam to činila ne fizički, mislima, unutarnjim htijenjem, unutarnjim bićem, psihološkom gestom. Cilj psiholoških gesti je utjecati, potaknuti, oblikovati i prilagoditi cijeli unutarnji život dramske osobe njenim umjetničkim ciljevima i svrhama. Nisam koristila psihološku gestu za stvaranje uloge, drugačije sam pristupala ulozi, analizirala sam lik i gradila ga na malo drugačiji način, ali sam te manje psihološke geste koristila za unutarnji osjećaj, emociju, unutarnje htijenje uloge, osobito u situacijama u kojima je imala nekakvo ograničenje. Psihološke geste se mogu koristiti za bilo koji dio uloge, za određene scene i misli, rečenice. Psihološka gesta može pomoći kada tražimo način odnosno KAKO nešto napraviti, kako napraviti neku radnju. Nakon pronađenog pokreta za psihološku gestu i nakon ponavljanja iste sve do krajnjih fizičkih granica, pokret se smanjuje, neutralizira i ostaje samo zračenje snage i kvalitete te unutarnje htijenje.

Važno je također razlikovati unutarnji i vanjski tempo. Oni mogu biti u suprotnosti i onda je to vrlo zanimljivo i može ostaviti snažan dojam. Vanjski tempo je onaj fizički, tjelesni, a unutarnji je onaj koji vode misli, promjena misli, slika, osjećaja, impulsa. To igranje s unutarnjim i vanjskim tempom važna je vještina kojom se mogu obogatiti određene akcije, trenutci, igra lika u određenim situacijama. Kakav god tempo koristila, moram uvijek biti aktivna na sceni.

Poželjela sam uloziti dodati i jednu malu karakternu crtu, fizičku radnju koju ću ponavljati, nešto poput tika, nešto što je karakteristično mojoj uloziti i daje posebnu karakternu crtu. Takva gesta ili fizička radnja treba izvirati iz samog lika kao cjeline, mora biti prirodna i primjerena, mora biti povezana s njegovim psihološkim sklopom. Prije sam u pronalasku takvih karakternih gesti ili nailazila inspiraciju u promatranju ljudi oko sebe ili bih jednostavno namaštala nešto zanimljivo i autentično tom liku. Gradeći ulogu Catherine pomislila sam kako bi igranje s prstima, noktima i brzi rad prstiju šake bilo zanimljivo za njezin lik i moglo bi postati takva jedna njezina karakterna crta. Odaje nervozu, povezano je s potencijalnim brojanjem i računanjem, može to raditi kada razmišlja ili kada je nesigurna, kada je nemirna, uzrujana, može to ponavljati u takvim situacijama. Primijetila sam da kolega koji igra Roberta ima sitne geste u šakama, prstima, i poželjela sam ih tako dodatno povezati kao oca i kćeri, osobito jer su oboje matematički geniji. Svojoj uloziti i liku dodala sam i igranje kemijskom olovkom u ruci, u trenutku kad se osobito uzruja. Tako se pokušava smiriti, ali ipak pukne i psihički i fizički i naljuti se na sestru koja je prešla granicu i koja ju ne može smiriti. Ti Catherinini ispadi izvana djeluju kao da je slaba sa živcima, paranoidna, agresivna, zato svi misle da je bolesna kao i otac. Ipak, ona je samo labilna i krhka i uz sve što joj se dogodilo lako plane jer je tankih živaca, slabog strpljenja i šokirana djelima svoje sestre koja se prema njoj ponaša kao da joj je majka ili skrbnica. Očito je da im svima u obitelji nedostaje međusobne komunikacije i iskrenosti, osobito je to vidljivo u odnosu između sestara, one se ponašaju kao da su stranci, a ne sestre.

10. ANALIZA VREMENA I MJESTA RADNJE

Vrijeme radnje cijele drame ne ide u potpunosti kronološki. Radnja drame započinje prvim prizorom prvog čina, u sadašnjosti, kasno je ljeto, četvrti dan mjeseca rujna, tek je prošla ponoć. To je jedina scena u kojoj se pojavljuje otac u sadašnjosti, ali kao duh, Catherinina uobrazilja, a sve ostale scene u kojima se pojavljuje otac, u nastavku drame su retrospekcija i to ključnih situacija u Catherininu životu s ocem. To su ključne scene s njim i njezino prisjećanje tih trenutaka pomaže joj riješiti zbrku u glavi, oprostiti se s ocem, oprostiti njemu i sebi, prihvatiti njegov gubitak i izaći iz depresivnog, nekreativnog stanja u kojem se našla. U tom prvom prizoru prvog čina drame, otac joj dolazi kao uobrazilja, kao duh s kojim razgovara i kojeg je svjesno prizvala, razmišljajući o njemu, ali se nije nadala da će se to zaista dogoditi. To se tek shvati na kraju njihova susreta i razgovora, kada otac kaže da je mrtav. Catherine tada shvati situaciju u kojoj se nalazi i zabrine se za svoje zdravlje jer oca ne vidi nitko osim nje. Povratak u sadašnjost je odmah sljedeća situacija, također prvog prizora prvog čina, kada ju trgne iz razmišljanja mladić Harold. Prva retrospektivna scena u drami je prvi prizor drugog čina. Ta retrospekcija je tu kako bismo razumjeli odnos Catherine i njezinog oca, Catherine i Harolda, kako bismo shvatili koliko se dugo poznaju, od kada se gledaju na drugačiji način. Također, taj prizor je tu kako bi stvorio napetost prije razjašnjavanja pitanja misteriozne bilježnice s nevjerojatnim dokazom prostih brojeva i kako bi se konačno dokazalo tko je pravi autor dokaza. Ta prva retrospektivna scena s Catherine, Haroldom i ocem je retrospektivna jer se dogodila prije točno četiri godine od početka prvog čina i to je scena u kojoj je Catherinin otac bio zadnji put lucidan, nakon dugogodišnjeg bolovanja. Tu je iznenadio svoju kćerku nenadanim oporavkom. Kraj tog prizora povezan je s prvim prizorom prvog čina u kojem Harold čita jedine lucidne rečenice koje je napisao njezin otac, rečenice koje su rijetkost u „moru“ beznačajnih rečenica ispisanih u hrpi bilježnica i koje dokazuju tu istu očevu lucidnost od prije četiri godine, a Catherine se toga- uz Halovu pomoć, prisjeti. To ju osobito pogodi jer su to rečenice u kojima ona od svog roditelja dobiva lucidnost, iskrenost i priznanje koliko mu je važna. On piše o tome koliko joj je zahvalan i divi se njezinoj snazi. To je maleni trenutak lucidnosti koji ju u svoj toj njegovoj bolesti i težini situacije čini sretnom i tužnom u isto vrijeme. Druga retrospektivna scena je četvrti prizor drugog čina, radnja se događa oko tri i pol godine od sadašnjosti. Taj prizor je novi šok jer, nakon kraćeg vremena u kojem se otac vratio zdravoj pameti i kada su svi

mislili da je ozdravio, njegova se bolest ponovno vrati te se pogorša. Tu Catherine shvati da on neće ozdraviti i odlučuje ponovno odustati od fakulteta i biti uz njega do njegove smrti.

Između prizora postoji protok vremena. Prvi čin započinje prvim prizorom u sadašnjosti, scenom s uobraziljom oca i nastavlja se scenom s Haroldom. Drugi prizor je nastavak na prvi prizor, nekoliko sati kasnije, ujutro, scena između Catherine i sestre Clare. Idući prizor su karmine nakon pogreba koji je bio isti taj dan, navečer, nakon što je to jutro Clare posjetila Catherine. Četvrti prizor je jutro nakon karmina i Halovog i Catherininog intimnijeg zbližavanja. Zapčinje scenom između Catherine i Hala, nastavlja se scenom između Clare i Catherine te se scena s njih troje naglo prekida i to u trenutku najveće dramske napetosti jer se pojavljuje bilježnica s dokazom. Taj se trenutak prekida početkom drugog čina u čijem prvom prizoru imamo prvu, već spomenutu, retrospektivnu scenu u kojoj su Catherine, otac, a kasnije i Hal, a radnja se vraća četiri godine unatrag od prvog prizora prvog čina, na Catherinin dvadeset prvi rođendan. Završetkom tog prizora, započinje drugi koji je nastavak na četvrti prizor prvog čina, nakon otkrivanja sporne bilježnice. To je vrhunac drame. Nakon tog prizora slijedi treći prizor drugog čina, a vrijeme radnje je odmah idući dan. To je ujedno i jedina scena u kojoj Catherine nije prisutna na sceni. Četvrti prizor drugog čina odvija se zimi, to je već spomenuta druga retrospektivna scena komada koja nas vraća tri i pol godine ranije. U toj je emotivnoj sceni publici jasno tko je autor dokaza, a u idućem prizoru se i među likovima u sadašnjosti sve razriješi i to je rasplet radnje do kraja drame. Peti prizor je zadnji, opet smo u sadašnjosti, tjedan dana nakon događaja u trećem prizoru drugog čina. Scene se odvijaju između Clare i Catherine te između Catherine i Hala i ta posljednja naslućuje sretan kraj ovog komada.

Mjesto radnje je stražnji trijem stare i trošne obiteljske kuće, u kojoj su nekada zajedno stanovali Robert, Catherine i Clare u Chicagu. Sve u kući, kao i sama kuća, vrlo je staro, nemaju normalno centralno grijanje pa zbog toga radijatori često stvaraju buku i lupaju, nekad prejako rade pa isušuju zrak te je i bučno i previše toplo u kući, a ponekad ne rade kako valjda pa je hladno. Ta buka i lupanje cijevi i radijatora ometa Robertovu koncentraciju pa više vremena provede vani nego unutar kuće. Čak i kad je prosinac i minus jedan Celzijev stupanj.

11. ZAKLJUČAK

U izmjeni misli i emocija koje struje na sceni između partnera, između izvođača i publike, događa se gluma. Impuls koji se doživljava i prenosi donosi novu reakciju, na fizičkom, emotivnom, govornom i duhovnom planu i tako se stvara partitura radnji. Kazališni medij afirmira misao da je živ čovjek biće promjene. Kao u glazbi, ako su instrumenti dobro naštamani, ali i usklađeni jedni s drugima, skladba će zvučati veličanstveno. Tako je i u glumi. Prisutnost partnera na sceni sada i ovdje, sav uloženi rad na ulogama, jasni odnosi i radnje, proživljavanje, kreiranje svijeta na sceni te konačno međusobna igra, donose sklad na scenu. Ansambl ove predstave uz mentora i redatelja te svu ekipu koja je na diplomskom ispitu i predstavi surađivala postali su orkestar čija skladba, energija i suradnja lako uvlači publiku u priču. Ljepota ovog zanimanja je sposobnost ali i odgovornost u iskrenom i pažljivom doticanju duša gledatelja. Nije mi cilj da publika gleda nas na sceni nego da kroz nas pogleda i pronikne duboko u sebe. Ljepota umjetnosti i ovog zanimanja je također i poticaj na akciju kod gledatelja. Bilo to posezanje za bilo kakvom knjigom, dramskim tekstom, filmom, odlazak u kino, na izložbu ili koncert, zagrljaj ili topla riječ koju će netko uputiti svom roditelju, članu obitelji, prijatelju/ci, poljubac ljubavniku/ci, povjeravanje o određenom problemu, odlučnost da neki problem zakopan duboko u dušu izađe i ugleda svjetlost kako bi se razriješio, pomisao na nekoga tko nam nedostaje, zaista puno znači. Smatram da predstava „Dokaz“ itekako može doprijeti duboko u srca i dušu ljudi jer je to drama koja iskreno i jasno afirmira ljubav, a ljubav je energija koja nas najbolje pokreće i kojoj se trebamo otvoriti jednostavno i neposredno da bi strujala u nama i širila se oko nas.

12. LITERATURA

- David Auburn, Dokaz, Biblioteka Mala scena, Zagreb, 2004.
- K.S. Stanislavski, Rad glumca na sebi I, Omladinski kulturni centar Zagreb, Zagreb, 1989.
- Mihail Čehov, Glumcu, O tehnici glume, Hrvatski centar ITI – UNESCO, Zagreb, 2004.

13. IZVORI

- [https://en.wikipedia.org/wiki/Proof_\(play\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Proof_(play))
- https://www.uchicago.edu/features/auburn_returns_to_hyde_park_for_proof/

14. SAŽETAK

Predstava „Dokaz“ pod redateljskom palicom i mentorstvom red.prof.dr.art. Roberta Raponje i sumentorstvom doc.art. Katice Šubarić, diplomski je ispit studentice Mirne Ostrošić. Predstava je premjerno izvedena 2.11.2019. godine u Kazalištu Virovitica. To je koprodukcija između Kazališta Virovitica i Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku. Ansambl predstave čine Igor Golub, Goran Vučko i Sara Lustig i Mirna Ostrošić. Ovo je pisani rad u kojem studentica Mirna Ostrošić opisuje rad na predstavi, njegove faze, istraživački proces u kojemu otkriva i razvija svoje glumačke tehnike i sposobnosti. Piše o djelu, piscu, procesu, prostim brojevima i Marie Sophie German, inspiraciji za lik Catherine, analizi djela i lika, radu na ulozi te zapisuje svoja razmišljanja tijekom rada. Na kraju iznosi zaključak o ideji i uspješnosti diplomskog ispita održanog u sklopu profesionalne predstave.

Ključne riječi: David Auburn, Dokaz, prosti brojevi, matematika, Marie – Sophie German, gluma, glumac, lik, uloga